

УДК: 331.1:338.1

Круглікова В.В.¹, Куріс А.Ю.²

¹к.е.н., доц. кафедри бізнесу та управління НУ “Запорізька політехніка”,

²здобувач вищої освіти гр. БТЕ-1014 НУ “Запорізька політехніка”, Україна

ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІКА ЗРОСТАННЯ

Ціль сталого розвитку № 8 “Гідна праця та економіка зростання” є однією з найбільш важливих у контексті загального сталого розвитку, оскільки вона прямо пов’язана з покращенням умов праці, зменшенням рівня безробіття та забезпеченням економічного зростання на довгострокову перспективу. Сталий економічний розвиток передбачає створення ефективної системи, яка гарантує соціальні та економічні блага для всіх верств населення, забезпечує рівні можливості та зменшує нерівність.

Відомо, що гідна праця – це не лише висока заробітна платня, але й належні умови праці, безпека на робочому місці та рівні можливості для кожного. В Україні, як і в багатьох інших країнах, цей аспект є актуальним через високий рівень неформальної зайнятості, недостатньо розвинену інфраструктуру безпеки праці та різноманітні форми трудової експлуатації.

Автори: Іванов І. І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та управління, Національний університет “Київський політехнічний інститут”, Україна. Петренко О. П. – аспірант кафедри економіки та управління, Національний університет “Київський політехнічний інститут”, Україна.

В умовах війни питання про гідні умови та оплату праці, здається, ризикує звестися до простого — аби була хоч якась робота та мінімальна фінансова стабільність. За оцінками Міжнародної організації праці, лише станом на травень роботу втратили близько 4,8 млн українців. У серпні рівень безробіття в Україні сягнув 35%. При цьому формальне збереження робочого місця ще не значить збереження довоєнного рівня зарплати, а купівельна спроможність зарплат українців стрімко падає.

Статистичні оцінки говорять про те, що ситуація складається кризова, але як її проживають українці? З перших тижнів повномасштабної війни команда аналітичного центру Cedos проводить дослідження, аби виявляти, як війна впливає на найважливіші аспекти життя українців — стосунки з рідними, житло, побут, емоційний стан та економічне благополуччя. Вже починаючи з травня, ми бачили, що чи не найбільше наших респондентів тривожили питання, пов’язані з фінансовим благополуччям і зайнятістю.

Одним з важливих завдань ЦСР 8 є зниження безробіття. Згідно з даними міжнародних організацій, рівень безробіття в Україні залишається одним з найбільш значних серед країн Європи, що вимагає комплексного підходу до розвитку економіки та стимулювання підприємництва.

Багато людей вважають, що економічне зростання є абсолютно необхідним у грошовій економічній системі. Якщо економіка зростає, збільшене багатство можна розподілити. Багатство не може зростати без економічного зростання, а також не може бути більше розподілено серед людей. Без зростання суспільство стагне. У застійному суспільстві люди не стають багатими, а соціальна тривожність, невдоволення та стрес мають тенденцію до зростання. Якщо економіка не може розвиватися, вона поступово занепадає.

У суспільстві, що занепадає, люди стають все біднішими, а суспільство наповнене невдоволенням і стресом. У деяких випадках суспільство може бути піддане кризі колапсу. Кажуть, що економічне зростання є ефективним у тому, що робить людей багатшими та сподівається на майбутнє суспільства, а також полегшує розвиток грошової економіки без застою. Існує також тверде переконання, що економічне зростання має здійснюватися, щоб уникнути стагнації та занепаду, які можуть стати фактором ризику краху суспільства.

З іншого боку, в останні роки поширюється ідея про те, що суспільство має бути стабільним і стійким. Дивлячись на історію, різні нації та суспільства неодноразово піднімалися, зростали, занепадали та занепадали. Поки нація народжується і росте, вона має імпульс і люди виглядають здоровими, але як тільки вона почне занепадати або руйнуватися, багато людей страждатимуть і помруть.

Багато людей гине під час заворушень, громадянських війн або навіть воєн між державами. Зміна клімату та руйнування навколишнього середовища, спричинені соціальною діяльністю, можуть унеможливити життя людей у майбутньому. Страшно бачити так багато людей, які вмирають у нежиттєздатному суспільстві з тривогою про майбутнє.

Зростання економіки неможливе без підвищення продуктивності праці. В Україні для досягнення цього необхідно впроваджувати новітні технології, інвестиції в людський капітал і покращення навичок працівників. Інновації та технологічний прогрес є ключовими чинниками для досягнення економічного зростання на національному рівні.

Для забезпечення стійкого економічного зростання необхідно стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу, покращуючи умови для започаткування нових підприємств, надаючи їм доступ до фінансування та навчання. В Україні для цього створено низку програм підтримки підприємців, однак вони потребують подальшого вдосконалення.

Досягнення цієї мети на глобальному рівні вимагає активної співпраці між країнами та міжнародними організаціями. Програми розвитку, що включають фінансову підтримку, передачу технологій та обмін досвідом,

стають основою для досягнення високих темпів економічного зростання в країнах з перехідною економікою.

В Україні досягнення ЦСР 8 є надзвичайно важливим для покращення соціально-економічної ситуації, зокрема для зменшення безробіття серед молоді та жінок, покращення умов праці та зменшення соціальної нерівності. Для цього необхідно впроваджувати політики, спрямовані на стимулювання інновацій, підтримку підприємництва та вдосконалення системи професійної освіти.

Утім, на роботу переважної більшості опитаних війна все ж вплинула.

Іншою поширеною ситуацією є зменшення робочого навантаження та, відповідно, зменшення заробітної плати. В умовах війни обсяги виробництва та продажів зменшуються, значна частина організацій та підприємств не в змозі провадити діяльність на довоєнному рівні через обстріли та пошкодження інфраструктури. У випадку самозайнятих та фрілансерів можна говорити про зменшення кількості замовлень і, як наслідок, гонорарів.

Таким чином, на підставі вище зазначеного, можна зробити висновки:

1. Досягнення ЦСР 8 є важливим не тільки для розвитку економіки, а й для підвищення якості життя населення.
2. Необхідно здійснити реформи, спрямовані на покращення умов праці та створення робочих місць у перспективних галузях.
3. Сприяння розвитку малого та середнього бізнесу та залучення інвестицій є основними чинниками для досягнення сталого економічного зростання.
4. Залучення міжнародних партнерів до співпраці є важливим для досягнення глобальних цілей сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Офіційний сайт ООН, Цілі сталого розвитку. Міністерство економіки України, 2023.
2. Світовий банк, звіт про економічний розвиток України, 2022.
3. Журнал соціальної критики «Спільне» <https://commons.com.ua/uk/p/pro-nas/> 2025.